

SEINŲ (AUGUSTAVO) VYSKUPIJOS AUKŠTIEJI DVASININKAI: KATEDROS KAPITULOS NARIŲ CHARAKTERISTIKOS METMENYS

ALGIMANTAS KATILIUS

Įvadas. Po trečiojo Lenkijos ir Lietuvos valstybės padalinimo dalis žemių atiteko Prūsijos Karalystei. Bažnytinės administracijos atžvilgiu Prūsijos Karalystei atiteko dalis Vilniaus, Žemaičių, Lucko vyskupijų teritorijų. Reikėjo sutvarkyti šių teritorijų bažnytinę administracinę suskirstymą, dėl to buvo įkurta nauja Vygrių vyskupija. Ši vyskupija ilgai neišsilaikė. Po Vienos kongreso buvo įkurta Lenkijos Karalystė, t. y. autonominis darinys, valdomas Rusijos imperatoriaus. 1818 m. buvo įsteigta Varšuvos arkivyskupija su sufraganinėmis vyskupijomis. Viena iš sufraganinių vyskupijų tapo iš buvusios Vygrių vyskupijos ir dalies Plocko vyskupijos įkurta nauja Seinų (Augustavo) vyskupija su centru Seinuose.

Istoriografijoje yra šiek tiek tyrinėta Seinų (Augustavo) vyskupijos katedros kapitulos istorija. Pirmiausia minėtinas Seinų kunigų seminarijos profesorius Pranciškus Augustaitis, XX a. pradžioje paskelbęs svarbią Seinų (Augustavo) vyskupijos istorijai studiją „Vygrių ir Seinų diecezijos istorija“, kuri buvo išspausdinta Seinuose leidžiamame kunigams skirtame žurnale *Vadovas*¹. Be čia aprašyto kapitulos įkūrimo yra svarbūs Augustaičio pateikti duomenys apie kapitulos rinktus vyskupijos administratorius (kapitulinius vikarus). Aprašydamas rinkimus jis rėmėsi kapitulos posėdžių protokolais. Iš kitų tyrinėjimų reikia pažymėti Lomžos kunigų seminarijos profesoriaus Witoldo Jemielity monografiją². Šioje monografijoje

¹ [Pranciškus Augustaitis] P. A., „Vygrių ir Seinų dijecez. istorija“, in: *Vadovas*, Seinai, 1909, Nr. 11, p. 272–279; Nr. 12, p. 373–380; Nr. 13, p. 68–79; Nr. 14, p. 172–184; Nr. 15, p. 276–286; Nr. 16, p. 386–395; 1910, Nr. 17, p. 71–80; Nr. 18, p. 181–185; Nr. 19, p. 260–275; Nr. 20, p. 367–382; Nr. 21, p. 73–82; Nr. 22, p. 175–185; Nr. 23, p. 273–283; Nr. 24, p. 383–397; Nr. 25, p. 59–72; Nr. 26, p. 165–181; Nr. 27, p. 272–279; Nr. 28, p. 374–378; 1911, Nr. 29, p. 68–72; Nr. 30, p. 158–159.

² Witold Jemielity, *Diecezja augustowska czyli sejneńska w latach 1818–1872*, Lublin: Katolicki uniwersytet Lubelski, 1972, p. 72–79.

vienas skyrius yra skirtas kapitulos istorijai nuo jos įkūrimo iki 1870 m. Daugiausia dėmesio autorius skyrė kapitulos narių išrinkimui. Svarbios šiam tyrimui straipsnio autoriaus parengtos kunigų biogramos, paskelbtos Lietuvių katalikų mokslo akademijos dvasininkų duomenų bazėje³. Reikia paminėti pastaruoju metu Lietuvos istoriografijoje pasirodžiusius kitų vyskupijų kapitulų istorijai skirtus darbus. Čia turime galvoje istorikės Aldonos Prašmantaitės tyrinėjimus, skirtus Vilniaus vyskupijos kapitulos istorijai XIX a.⁴

Svarbiausiu šaltiniu sudarant Seinų (Augustavo) vyskupijos katedros kapitulos narių sąrašą buvo kasmet spausdinami elenchai. Šiame leidinyje skyrelyje apie kapitulos narius buvo nurodomi prelatai ir kanauninkai. Iš archyvinių šaltinių galima paminėti Lomžos vyskupijos archyve (ArŁm) saugomus kapitulos dokumentus. Tai daugiausia susirašinėjimas dėl kapitulos narių skyrimo. Balstogės valstybiniame archyve (APB) Lomžos gubernatoriaus kanceliarijos (KGL) fonde peržiūrėtos kunigų asmens bylos, kuriose yra duomenys apie paskyrimą kapitulos nariais.

Šio tyrimo chronologinės ribos apima laikotarpį nuo Seinų (Augustavo) vyskupijos katedros kapitulos įsteigimo 1822 iki 1915 m., kai dėl Pirmojo pasaulinio karo kūrėsi Lietuvos ir Lenkijos valstybės ir Seinų (Augustavo) vyskupijos teritorija buvo pasidalinta tarp dviejų valstybių.

Kapitulą sudarė prelatai ir kanauninkai. Seinų katedros kapituloje buvo 4 prelatai: dekanas, arkidiakonas, kustošas ir scholastas. Kanauninkai buvo dviejų rūšių: tikrieji (gremialiniai) kanauninkai ir garbės kanauninkai (*canonici capitulares honorarii*). Tikrasis kapitulos kanauninkas turėjo balsą kapituloje ir prebendą, o garbės kanauninkas neturėjo balso kapituloje ir prebendos. Garbės kanauninkas turėjo tik kanauninko ženklus⁵.

Šiame straipsnyje aptarsime tokius klausimus: kapitulos narių išsimokslinimas, skyrimas ir bažnytinė karjera. Aptariant bažnytinę karjerą bus analizuojama kapitulos narių hierarchiniai laipsniai pačios kapitulos

³ Žr. <http://www.lkma.lt/lddb>.

⁴ Aldona Prašmantaitė, „Vilniaus vyskupijos katedros kapitulos sandaros raidos bruožai XIX a.“, in: *Soter*, Kaunas, 2016, t. 60 (88), p. 41–55; Aldona Prašmantaitė, „Vilniaus vyskupijos katedros kapitulos laikinieji koadjutoriai XIX a.: genezė, raidos bruožai, personalijos“, in: *Bažnyčios istorijos studijos*, Vilnius, 2016, t. 8, p. 113–143; Aldona Prašmantaitė, „Vilniaus vyskupijos katedros kapitulos visateisiai kanauninkai XIX a. (komplektavimas, personalinė sudėtis, bažnytinės karjeros bruožai“, in: *Lietuvos istorijos metraštis 2017/1*, Vilnius, 2017, p. 49–75.

⁵ Kazimierz Cieszkowski, „Kanonik“, in: *Encyklopedia katolicka*, t. 8, Lublin: Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, 2000, p. 600.

viduje, užimtos bažnytinės pareigos, vyskupo šventimus gavę kapitulos nariai, vyskupijos administratorių (kapitulinių vikarų) rinkimas.

Išsimokslinimas. Kalbant apie kapitulos narius, yra svarbu nustatyti jų išsimokslinimą, t. y. kokioje mokymo įstaigoje jie mokėsi. Tačiau reikia pažymėti, kad nei dvasinė, nei civilinė valdžia specialių reikalavimų dėl išsimokslinimo nekėlė⁶. Tuometinės kunigų seminarijos neduodavo aukštojo išsilavinimo. Pasiiekti aukštąjį išsilavinimą buvo galima tik aukštosiose mokyklose. Kai buvo sudaryta Seinų (Augustavo) vyskupijos katedros kapitula, aukštojo mokslo buvo galima siekti Varšuvos vyriausioje seminarijoje, po jos įsteigtoje Varšuvos dvasinėje akademijoje. Po Varšuvos akademijos sujungimo su Sankt Peterburgo imperatoriškąja Romos katalikų dvasine akademija, liko vienintelė Varšuvos ir Mogiliavo arkivyskupijoms aukštoji dvasinė mokykla – Sankt Peterburgo imperatoriškoji Romos katalikų dvasinė akademija. Į šią akademiją savo absolventus siųsdavo ir Seinų kunigų seminarija. Joje galėjo studijuoti nustatytas klierikų skaičius. Kol veikė Varšuvos vyriausioji seminarija ir Varšuvos dvasinė akademija, į šias mokymo įstaigas buvo siunčiami Tykocino ir Seinų kunigų seminarijų auklėtiniai. Pažvelgus į mokymo įstaigas, kuriose mokėsi kapitulos nariai, matyti, kad aukštojo mokslo siekta ne tik minėtose aukštosiose mokyklose. Buvo studijavusių Vilniaus universitete, Varšuvos universitete, Krokuvoje, Romoje. Tačiau tokių buvo nedaug. Kalbant apie aukštosiose mokyklose įgytus mokslinius laipsnius reikia pažymėti, kad Varšuvos dvasinės akademijos absolventai gaudavo teologijos kandidato laipsnį, Sankt Peterburgo imperatoriškoje Romos katalikų dvasinėje akademijoje buvo suteikiami teologijos kandidato ir magistro laipsniai. Trys kunigai buvo studijavę Vakarų Europoje. Tai Vincentas Blaževičius, Tomas Banaitis ir Antanas Staniulis. Pirmasis buvo bažnytinės teisės daktaras, kiti du – teologijos daktarai.

Taigi nedaug kapitulos narių aukštąjį išsilavinimą buvo įgiję Vakarų Europos universitetuose ir turėjo daktaro laipsnį. Palyginimui galime nurodyti, kad kitoje svarbioje vyskupijos institucijoje – Seinų kunigų seminarijoje – dirbo 15 profesorių, kurie studijas gilino Vakarų Europoje, o iš jų net 13 turėjo daktaro laipsnius⁷. Kyla klausimas kodėl tiek mažai kapitulos narių buvo studijavę Vakarų Europoje? Galimas atsakymas į iškeltą klausimą galė-

⁶ Bolesław Kumor, *Ustrój i organizacja kościoła polskiego w okresie niewoli narodowej: (1772–1918)*, Kraków: Polskie Towarzystwo Teologiczne, 1980, p. 319.

⁷ Algimantas Katilius, *Katalikų dvasininkijos rengimas Seinų kunigų seminarijoje (XIX a. – XX a. pradžioje)*, Vilnius: Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2009, p. 154.

tų būti tai, kad Vakarų Europoje studijavę kunigai buvo palyginti jauno amžiaus ir turėjo mažiau nuopelnų už vyresnius savo pašaukimo brolius. Taip pat reikia prisiminti, kad Krokovoje abiejų teisių daktaro laipsnį buvo gavęs arkivyskupas Stanislovas Choromanskis⁸, o teologijos daktaro laipsnį turėjo buvęs Varšuvos dvasinės akademijos rektorius, Seinų (Augustavo) vyskupijos katedros prelatas dekanas, vyskupijos administratorius Bonaventūra Butkevičius⁹. Daktaratą jam suteikė popiežius Grigalius XVI 1844 m. kovo 1 d.¹⁰

Lentelė. Kapitulos narių išsimokslinimas (procentai nuo 85 kapitulos narių) (duomenys paimti iš straipsnio priede skelbiamos informacijos).

Nr.	Mokslo įstaiga	Skaičius	Procentai
1	Buvę vienuoliai	7	8,2
2	Krokuvos universitetas	1	1,1
3	Plocko ir Pultusko kunigų seminarijos	1	1,1
4	Pultusko kunigų seminarija	4	4,7
5	Sankt Peterburgo imperatoriškoji Romos katalikų dvasinė akademija	3	3,5
6	Seinų kunigų seminarija	25	29,4
7	Studijos Romoje	3	3,5
8	Tykocino kunigų seminarija	18	21,1
9	Tykocino ir Seinų kunigų seminarijos	4	4,7
10	Varšuvos dvasinė akademija	8	9,4
11	Varšuvos Šv. Kryžiaus kunigų seminarija	2	2,3
12	Varšuvos universitetas	2	2,3
13	Varšuvos vyriausioji seminarija	3	3,5
14	Varšuvos ir Sankt Peterburgo dvasinės akademijos	1	1,1
15	Vilniaus kunigų seminarija	1	1,1
16	Vilniaus universitetas	2	2,3
17	Virbalio dominikonų vienuolynas	1	1,1
18	Nežinoma	19	22,3

⁸ Witold Jemielity, „Choromański Stanisław“, in: *Encyklopedia katolicka*, t. 3, Lublin: Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, 1979, p. 235.

⁹ [Romuald Jałbrzykowski] Ks. R. J., „Butkiewicz Bonawentura“, in: *Podręczna encyklopedia kościelna*, t. V–VI, Warszawa: Skład główny w księgarni Gebethnera i Wolffa, 1905, p. 233.

¹⁰ Witold Jemielity, *Diecezja augustowska*, p. 48.

Kalbant apie kiekybinius kapitulos išsilavinimo parametrus, pirmiausia reikia pastebėti, kad kapitulos nariai mokėsi ir studijavo įvairiose mokymo įstaigose. Iš viso kapitulos nariai mokėsi septyniolikoje mokymo įstaigų ir 19 kapitulos narių mokymo įstaiga nenustatyta. Tačiau galima spėti, kad dauguma iš nenustatytų kunigų buvo mokėsi Plocko vyskupijos kunigų seminarijose Pultuske arba Plocke. Iš priede pateiktų duomenų matyti, kad Seinų (Augustavo) kapitulos narių iš viso buvo 85. Į kapitulos narių skaičių įtraukti garbės kanauninkai, nors elenchuose garbės kanauninkai atskirai išskirti tik 1873–1886 m., o vėlesniais metais garbės kanauninkai neišskiriami į atskirą grupę ir žymimi kaip kanauninkai, neatskiriant nuo tikrųjų kapitulos kanauninkų. Iki 1873 m. elenchuose garbės kanauninkai nežymimi kapitulos skyrelyje, o apie garbės kanauninko titulą nurodoma prie parapijų skelbiamuose dvasininkų sąrašuose.

Mokymo įstaigų aptarimą, kuriose buvo mokėsi kapitulos nariai, reikia pradėti nuo kunigų seminarijų. Vien tik įvairiose kunigų seminarijose buvo mokėsi 35 kapitulos nariai arba 41,1% nuo visų kapitulos narių skaičiaus. Be Seinų (Augustavo) vyskupijos teritorijoje veikusių Tykocino ir Seinų kunigų seminarijų, būsimi kapitulos nariai buvo mokėsi Varšuvos Šv. Kryžiaus seminarijoje, Vilniaus kunigų seminarijoje ir Pultusko bei Plocko kunigų seminarijose. Pastarosios dvi seminarijos veikė Plocko vyskupijos teritorijoje. Kaip šių seminarijų auklėtiniai atsidūrė Seinų (Augustavo) vyskupijoje? Atsakymas aiškus, nes 1818 m., kuriant Seinų (Augustavo) vyskupiją, dalis Plocko vyskupijos parapijų buvo priskirta Seinų (Augustavo) vyskupijai. Taigi ir tose parapijose dirbę dvasininkai atsidūrė naujai įkurtoje vyskupijoje. Iš lentelėje pateiktų duomenų matyti, kad dalis kunigų mokėsi Tykocino ir Seinų kunigų seminarijose. Tokie dvasininkai pirmiausia buvo įstoję mokyti į Tykocino kunigų seminariją ir po vienerių metų perkelti į Seinų kunigų seminariją toliau tęsti mokslo¹¹.

Kalbant apie aukštąsias studijas, reikia pažymėti faktą, kad seminarijų auklėtiniai buvo vienos ar kitos aukštosios mokyklos absolventai. Tokių buvo 20 dvasininkų arba 23,5% nuo bendro kapitulos narių skaičiaus. Kun. Eliziejus Strimavičius buvo studijavęs Varšuvos ir Sankt Peterburgo dvasinėse akademijose. Taip atsitiko dėl to, kad šis dvasininkas studijas pradėjo Varšuvos dvasinėje akademijoje, o po jos uždarymo studijų tęsti buvo perkeltas į Sankt Peterburgo imperatoriškąją Romos katalikų dvasinę

¹¹ Plačiau žr. Józef Łupiński, *Seminarium duchowne w Tykocinie w latach 1769–1863*, Łódź: Archidiecezjalne Wydawnictwo Łódzkie, 2011, p. 80–82.

akademiją. Buvo ir tokių kapitulos narių, kurie buvo studijavę tik aukštojoje mokykloje. Tokių dvasininkų priskaičiuojama 3 arba 3,5% nuo bendro kapitulos narių skaičiaus. Tiesa, 2 iš jų buvo buvę vienuoliai. Dėl to jie kunigystės mokslus galėjo būti baigę savose vienuolijose, o po to studijavę Vilniaus universitete.

Dar viena kapitulos narių grupė buvo buvę vienuoliai. Iš viso tokių buvo 8 arba 9,4% nuo bendro kapitulos narių skaičiaus. Nustatytas tik vieno buvusio vienuolio išslavinimas, t. y. jis mokėsi Virbalio dominikonų vienuolyne. Kiti buvę vienuoliai turėjo būti filosofijos ir teologijos studijas baigę savos vienuolijos vienuolynuose.

19 kapitulos narių mokymo įstaiga nenustatyta ir tai sudaro 22,4% nuo bendro kapitulos narių skaičiaus. Jau minėta, kad šie dvasininkai buvo greičiausiai Plocko vyskupijos kunigų seminarijų auklėtiniai.

Skyrimas. Įsteigus Seinų (Augustavo) vyskupiją, Seinų vyskupas Jonas Klemensas Golaševskis nurodė vyskupui sufraganui Augustinui Polikarpui Marciejevskiui pateikti kandidatus į kapitulą. Vyskupas sufraganas sudarė dešimties kandidatų sąrašą. Tačiau Tikybų ir viešojo švietimo valdinė komisija kapitulos narių skyrimo ėmėsi tik 1820 m. vasario 1 d., o 1820 m. kovo 8 d. mirė vyskupas Golaševskis, todėl vyskupijos kapitula buvo instaliuota tik 1822 m. gruodžio 8 d. vyskupo Ignoto Čiževskio¹². Nuo 1822 m. Lenkijos karalystėje nereikalauta, kad kapitulos nariai būtų bajorų kilmės. Skiriant kapitulos narius, buvo kreipiamas dėmesys į asmeninius kandidato nuopelnus¹³.

Kiek narių sudarė Seinų (Augustavo) vyskupijos katedros kapitulą? 1822 m. sudarytoje kapituloje buvo 4 prelatai ir 8 kanauninkai¹⁴. Toks kapitulos narių skaičius buvo nustatytas visoms Varšuvos arkivyskupijos vyskupijoms, įskaitant ir metropolinę kapitulą¹⁵. Pasikeitimai įvyko po 1863–1864 m. sukilimo numalšinimo. Pagal imperatoriaus Aleksandro II 1865 m. gruodžio 26 d. įsako 4 paragrafą Lenkijos karalystėje vyskupijų kapitulos, kartu su Varšuvos arkivyskupijos, turėjo būti sudarytos iš 4 prelatų, 4 aprūpintų gremialinių kanauninkų ir 4 neaprūpintų garbės kanauninkų¹⁶. Taip kapitulos narių skaičius išliko toks pat kaip ir anksčiau. Dėl to 1873–1886 m. elenchuose buvo atskirai žymimi tikrieji ir garbės kanauninkai.

¹² Bolesław Kumor, *Ustrój i organizacja kościoła polskiego w okresie niewoli narodowej*, p. 313.

¹³ *Ibid.*, p. 318.

¹⁴ *Elenchus universi cleri dioecesis Augustoviensis, Varsoviae, 1823*, p. 73–74.

¹⁵ Bolesław Kumor, *op. cit.*, p. 311.

¹⁶ *Ibid.*, p. 316.

Tais metais buvo po 4 tikruosius ir 4 garbės kanauninkus. Ir vėlesniuose elenčiuose bendras kanauninkų skaičius neviršijo 8 ir garbės kanauninkai nebuvo atskirai išskiriami. Garbės kanauninkais turėjo būti 4 paskutiniai dvasininkai kapitulos narių sąrašė. Pagal Augustaičio duomenis, 1848 m. kapitulos buvo paskirta 13 garbės kanauninkų¹⁷, kurie elenčių skyrelyje, kur surašyti kapitulos nariai, nebuvo pažymėti. Elenčiuose nebuvo žymimi ir kiti iki 1873 m. paskirti garbės kanauninkai. Augustaitis prie 1848 m. paskirtų kanauninkų pridėjo pastabą: „Šie kanauninkai, sulig seiniškės kapitulos būdo, neišsyk gavo kanauninko rūbus ir neišsyk leista jiems sėdėti per pamaldas kanauninkų vietose; už suteiktą sau garbę turėjo jie užmokėti kapitulos naudai po 100 lenkiškų auksinų. Daug buvo garbės kanauninkų, kurie nesirūpino gauti leidimo sėdėti kanauninkų vietose“¹⁸. Mes į kapitulos narių sąrašą įtraukėme visus nustatytus kanauninkus, neskiriant, ar tai būtų tikrasis kanauninkas, ar garbės kanauninkas. Reikia pažymėti, kad prieš 1863–1864 m. sukilimą garbės kanauninko titulai buvo dalinami gausiai.

Ne visais metais buvo užimtos prelatų ir kanauninkų vietos. Tai gerai matyti iš elenčiuose skelbtų duomenų. Jau 1828 m. trūko vieno prelato. Po vyskupo sufragano Augustino Polikarpo Marciejevskio mirties 1827 m. buvo neužimta kapitulos dekanos vieta. 1831 m. nebuvo 1 kanauninko. 1837 m. buvo 1 prelatas (kustošas Butkevičius) ir 7 kanauninkai. Tokia padėtis tęsėsi iki 1841 m. Tais metais kapitulą sudarė 3 prelatai (trūko dekanos) ir 6 kanauninkai. Witoldas Jemielity nurodo, kad nuo 1839 iki 1870 m. nebuvo paskirtas nė vienas naujas kapitulos narys¹⁹. Tačiau jau buvo minėta, kad 1848 m. Seinų katedros kapitula patvirtino 13 garbės kanauninkų²⁰, iš kurių tik pora – Paulius Andriuškevičius ir Antanas Dvorakovskis – pakilo hierarchijos laiptais: Andriuškevičius 1870 m. tapo prelatu scholastu, 1872 m. dekanu, o Dvorakovskis tapo tikruoju kanauninku. Tiesa, reikia pažymėti, kad Jemielity teigus tuo atžvilgiu, jog nebuvo paskirtas nė vienas tikrasis kanauninkas ar prelatas. Kodėl taip atsitiko, sunku pasakyti. Gal viena iš priežasčių buvo, kad po vyskupo Pauliaus Stračinskio mirties 1847 m. iki 1863 m. naujo vyskupo Konstantino Irenijaus Lubenskio paskyrimo vyskupiją valdė administratoriai. Vyskupas Lubenskis tik 1868 m. pristatė kandidatus į kapitulą²¹. Per

¹⁷ [Pranciškus Augustaitis] P. A., *op. cit.*, 1910, Nr. 19, p. 261.

¹⁸ *Ibid.*

¹⁹ Witold Jemielity, *op. cit.*, p. 76.

²⁰ [Pranciškus Augustaitis] P. A., *op. cit.*, 1910, Nr. 19, p. 261.

²¹ Witold Jemielity, *op. cit.*, p. 77.

tuos tris dešimtmečius išmirštant kapitulos nariams, mažėjo ir jų skaičius. 1845 m. buvo 3 prelatai ir 5 kanauninkai, 1852 m. – 2 prelatai ir 4 kanauninkai, 1863 m. – 1 prelatas (kustošas Butkevičius) ir 3 kanauninkai, pagaliau 1870 m. buvo 1 prelatas (dekanas Butkevičius) ir 1 kanauninkas (Paulius Makovskis). 1870 m. paskyrus naujus prelatus ir kanauninkus, padėtis pagerėjo. Tačiau nebuvo užimtose visose vietose. 1872 m. buvo 3 prelatai (trūko dekanas) ir 4 kanauninkai. Padėtis pasikeitė po metų ir 1873 m. kapitulą sudarė 4 prelatai, 4 tikrieji kanauninkai ir 4 garbės kanauninkai. Nuo to laiko iki 1915 m. jau nebuvo didelių spragų kapitulos sudėtyje. Tačiau pasitaikydavo metų, kai trūkdavo vieno ar kito kapitulos nario. Antai 1884 m. buvo 3 prelatai (trūko arkidiakono), 3 tikrieji kanauninkai ir 4 garbės kanauninkai, 1893 m. – 2 prelatai (trūko dekanas ir arkidiakono) ir 6 kanauninkai, 1899 m. – 4 prelatai ir 5 kanauninkai. Šiek tiek didesnis kapitulos narių trūkumas pastebimas per 1902–1910 m. tarpuvaldį, kai po vyskupo Antano Baranausko mirties vyskupiją valdė prelatas Juozapas Antanavičius. Antai 1910 m. buvo 3 prelatai (trūko dekanas) ir 5 kanauninkai. Atėjus naujam ordinarui vyskupui Antanui Karosui, vakuojančios vietos buvo užpildytos naujais kapitulos nariais. 1914 ir 1915 m. kapitulos narių skaičius sumažėjo iki 4 prelatų ir 6 kanauninkų.

Kai kuriems dvasininkams tapti kanauninkais ir prelatais nesutrukdė faktas, kad jie civilinės valdžios buvo bausti vienokia ar kitokia bausme. Du būsimieji kapitulos nariai buvo netgi ištremti į Rusijos gilumą. Tai kun. Pranciškus Andriejauskas, už dalyvavimą slaptoje organizacijoje 1850 m. ištremtas į Vologdos guberniją. Iš tremties sugrįžo 1856 m. Teistumas taip pat nesutrukdė gauti Šv. Onos trečio laipsnio ordiną²². Už santykių su sukilėliais palaikymą, už ginkluotų ir sužeistų sukilėlių priėmimą Liškiavos vienuolyne tremtini į Tomsko guberniją buvo nubaustas Liškiavos klebonas Ignotas Bartlinskis²³. Daugiausia nuobaudų būsimi kapitulos nariai turėjo už dvasinius patarnavimus buvusiems unitams. Kun. Pranciškus Augustaitis už dvasinius patarnavimus unitams buvo baustas pinigine bausme net tris kartus²⁴. Už išpažinties klausymą ir atgailos sakramento suteikimą buvusiems unitams 30 rublių bauda baustas Augustavo parapijos klebonas

²² Algimantas Katilius, „Andriejauskas Pranciškus“, in: <http://www.lkma.lt/lddb/israsas.php?id=3390>, (2018-05-22).

²³ Witold Jemielity, „Księża diecezji Augustowskiej, czlyli Sejneńskiej, ukarania za udział w powstaniu styczniowym“, in: *Roczniki Teologiczno-Kanoniczne*, Lublin, 1975, t. 22, sąs. 4, p. 122.

²⁴ Algimantas Katilius, „Augustaitis Pranciškus“, in: <http://www.lkma.lt/lddb/israsas.php?id=3407>, (2018-05-22).

Antanas Daukša²⁵. Du kartus baustas kun. Jonas Giedraitis. Vieną kartą už tai, kad suteikė religinius patarnavimus buvusiems unitams, o kitą kartą 50 rublių bauda už tai, kad nesilaikė policijos nurodymų per vyskupo vizitaciją²⁶. Būdamas Piekutų parapijos klebonu, kun. Juozapas Lenda teikė patarnavimus buvusiems unitams. Už tai Varšuvos generalgubernatorius 1881 m. balandžio 27 d. priėmė sprendimą kun. J. Lendo iškelti iš Piekutų parapijos ir nukelti į parapiją, kur nėra buvusių unitų²⁷. Kun. Vincentas Vilhelmas Senkievičius taip pat buvo baustas už dvasinius patarnavimus buvusiems unitams ir už tai, kad be leidimo lankėsi Piontnicos parapijoje per Šv. Baltramiejaus atlaidus²⁸.

Bolesławas Kumoras savo studijoje aprašo tvarką, kaip buvo skiriami kapitulos nariai. Ši skyrimo tvarka buvo patvirtinta imperatoriaus Aleksandro I 1817 m. kovo 18 d. įsake ir pakartota 1829, 1859 ir 1864 m. Vyskupas turėjo teisę pateikti Tikybų ir viešojo švietimo valdinei komisijai 3 kandidatus į neužimtą kapitulos nario vietą, išreiškiant nuomonę apie kandidatus. Valdinė komisija savo ruožtu pateikdavo nuomonę vietininkui, o vietininkas caro vardu nominuodavo kapitulos narius. Po nominacijos paskelbimo vyskupas kanoniškai atlikdavo paskyrimą, o kapitula įvesdindavo naują kapitulos narį. Po 1863 m. sukilimo savo nuomonę apie kandidatus į kapitulos narius pateikdavo gubernijos žandarų viršininkas²⁹. XIX a. antroje pusėje – XX a. pradžioje kapitulos narius tvirtindavo vidaus reikalų ministras, kuris ne visada patvirtindavo vyskupo paskirtus kandidatus. Garbės kanauninku nebuvo patvirtintas kun. Henrikas Tyška³⁰. Bet po metų kun. Tyška Vidaus reikalų ministerijos buvo patvirtintas garbės kanauninku³¹.

²⁵ Algimantas Katilius, „Daukša Antanas“, in: <http://www.lkma.lt/lddb/israsas.php?id=3517>, (2018-05-22).

²⁶ Algimantas Katilius, „Giedraitis Jonas“, in: <http://www.lkma.lt/lddb/israsas.php?id=4122>, (2018-05-22).

²⁷ Algimantas Katilius, „Lendo Juozapas“, in: <http://www.lkma.lt/lddb/israsas.php?id=3155>, (2018-05-22).

²⁸ Algimantas Katilius, „Senkievičius Vilhelmas“, in: <http://www.lkma.lt/lddb/israsas.php?id=4123>, (2018-05-22).

²⁹ Bolesław Kumor, *op. cit.*, p. 317–318.

³⁰ Varšuvos generalgubernatoriaus raštas Nr. 2677/5 Lomžos gubernatoriui, 1914-05-31, in: *Balstogės valstybinis archyvas* (toliau – APB), KGL, sign. 761, l. 37.

³¹ Suvalkų gubernatoriaus kanceliarijos raštas Nr. 5388 Suvalkų gubernijos valdybos Administraciniam skyriui, 1915-05-13, in: *Lietuvos valstybės istorijos archyvas* (toliau – LVIA), f. 1009, ap. 1a, b. 239, l. 36.

Bažnytinė karjera. *Hierarchiniai laipsniai kapituloje.* Kapitulos nario karjera prasidėdavo nuo garbės kanauninko titulo arba šiuo titulu ir baigdavosi. Vien garbės kanauninkais Seinų katedros kapituloje buvo 32 asmenys ir tai sudaro 37,2% nuo bendro kapitulos narių skaičiaus. Garbės kanauninko titulo turėjimas daugiausia nustatytas iš elenčiuose prie dvasininko pavardės skelbtos informacijos. Tiesa, iki 1872 m. turėjome ne visų metų elenčius, o nuo 1872 iki 1915 m. disponavome pilnu elenčių komplektu. Dalis garbės kanauninkų nustatyti iš archyvinių dokumentų ir literatūros. Tačiau reikia pažymėti, kad 1872–1915 m. elenčiuose nebuvo žymimi garbės kanauninkai, kurie nebuvo tikraisiais kapitulos nariais, t. y. nebuvo pažymėti elenčių skyrelyje, kur vardijami kapitulos nariai. Tad ne visi garbės kanauninkai buvo nustatyti ir pateko į sąrašą. Kalbant apie tikruosius kanauninkus ir prelatus, tai jų sąrašas turėtų būti pilnas. Nebūtinai visada karjera prasidėdavo nuo garbės kanauninko. Buvo ir tokių, kurie iš karto tapdavo tikraisiais kanauninkais ar net prelatais. Pagal turimus duomenis gremialiniais kanauninkais (čia neatskirti garbės kanauninkai po 1886 m.), nepakeliant į prelatus, buvo 29 Seinų katedros kapitulos nariai. Vien tik prelatais, aplenkiant kanauninko pareigybę, buvo 6 kapitulos nariai. Kiti kapituloje iš kanauninkų buvo perkelti į prelatus. Tokių buvo 17 asmenų. Buvo tokių kapitulos narių, kurie užėmė visas kapitulos pareigybes – nuo garbės kanauninko iki prelato dekanı. Tiesa, toks buvo vienas prelatas Matas Strimavičius. Viena mažiau pareigų kapituloje turėjo prelatas Saliamonas Oleka, nebuvęs tik prelatu scholastu.

Reikia pažymėti, kad kai kurie Seinų (Augustavo) vyskupijos katedros kapitulos nariai buvo kitų vyskupijų garbės kanauninkais ar kanauninkais. Stanislovas Henrikas Choromanskis buvo Plocko vyskupijos kanauninkas, Antanas Dvorakovskis buvo Palenkės vyskupijos garbės kanauninkas, Andriejus Žmijevskis buvo Plocko vyskupijos kanauninkas. 1856 m. Suvalkų klebonui Petru Pauliui Vežbovskiui buvo patvirtintas Liublino katedros garbės kanauninko titulas³². Tokiu pat kanauninku paskirtas Seinų kunigų seminarijos profesorius Mykolas Turčinavičius³³. Jonui Krakuvkai 1858 m. buvo suteiktas Palenkės vyskupijos katedros garbės kanauninko titulas³⁴.

³² Dėl kun. Petro Pauliaus Vežbovskio paskyrimo Liublino katedros garbės kanauninku, 1856, in: *Lomžos vyskupijos archyvas* (toliau – *ArŁm*), sign. II 87, l. 359.

³³ Dėl Mykolo Turčinavičiaus paskyrimo Liublino katedros garbės kanauninku, 1856, in: *Ibid.*, l. 359.

³⁴ Dėl Jono Krakuvkos paskyrimo Palenkės vyskupijos katedros garbės kanauninku, 1858, in: *Ibid.*, l. 372.

1858 m. Jokūbui Vincentui Suchockiui buvo suteiktas Liublino katedros garbės kanauninko titulas³⁵.

Bažnytinės pareigos. Čia neaptarsime kapitulos narių užimtų pareigų generalinėje konsistorijoje. Kapitulos nariai taip pat buvo prosinodiniais egzaminatoriais.

Kapitulos nariai užėmė aukštas bažnytines pareigas. Žemiausios užimtų pareigos buvo parapijų klebonai. Vien tik parapijų klebonais buvo 23 kapitulos nariai. Kiti hierarchijoje užėmė aukštesnes pareigas. Dekanatų dekanais buvo 24 kapitulos nariai. Kapitulos nariai buvo pakilę ir aukščiausiais hierarchiniais laiptais, t. y. buvo gavę vyskupų šventimus. Tokių buvo 4. Apie juos kalbėsime kitame skyrelyje. Kai vyskupijoje nelikdavo ordinario, kapituloje buvo renkami vyskupijos administratoriai (kapituliniai vikarai). Administratoriais buvo 8 dvasininkai. Apie tai taip pat kalbėsime atskirame skyrelyje. Kapitulos narių intelektualines galimybes rodė jų darbas kunigų seminarijoje. Kapitulos nariai profesoriais dirbo tik Seinų kunigų seminarijoje, nes Tykocino kunigų seminarija priklausė vienuoliams misionieriams, kurie ten ir dėstė. Seminarijos profesoriais ir rektorais buvo 19 kanauninkų ir prelatų. Profesorius Pranciškus Augustaitis dėstė ir Sankt Peterburgo kunigų seminarijoje, kai jis ten ėjo Sankt Peterburgo dvasinės kolegijos asesoriaus pareigas. Sankt Peterburgo dvasinėje kolegijoje asesoriais iš viso dirbo 5 kapitulos nariai. Prie aukštesnių pareigų vyskupijoje reikia priskirti ir vienuolynų vizitoriaus pareigybę, seminarijos provizoriaus pareigas.

Vyskupai. Vienas dvasininkas jau buvo vyskupu, kai 1822 m. buvo įsteigta Seinų (Augustavo) vyskupijos katedros kapitula. Tai vyskupas sufraganas Augustinas Polikarpas Marciejevskis (1761–1827). Jis tapo kapitulos dekanu.

Gimė Marciejevskis Kretingoje. Tėvai buvo krikščionimis tapę žydai. 1779 m. Marciejevskis įstojo į Virbalio dominikonų vienuolyną. Kunigu išventintas 1784 m. vasario 8 d. Studijuodamas Vilniaus universitete susipažino su dogminės teologijos ir Šv. Rašto profesoriumi Mykolu Pranciškumi Karpavičiumi, būsimu Vygrių vyskupu³⁶. Po studijų Vilniaus universitete kurį laiką dėstė lotynų literatūrą Zabialų ir Merkinės dominikonų vienuo-

³⁵ Dėl Jokūbo Vincento Suchoskio paskyrimo Liublino katedros garbės kanauninku, 1858, in: *Ibid.*, l. 375.

³⁶ Marius Talutis, „Vyskupas „piliakalnis“ – Augustinas Polikarpas Marciejevskis“, in: *Terra jatwezenorum*, Punksas, 2016, t. 8, d. 1, p. 94.

lynuose³⁷. Vėliau buvo Virbalio dominikonų vienuolyno vyresniuolu ir mokyklos vedėju. 1798 m. iš Apaštalų Sosto gavo atleidimą nuo vienuolinių įžadų. Buvo pirmojo Vygrių vyskupo Karpavičiaus sekretoriumi. Apie sekretoriavimą Augustaitis rašo: „Žinoma, kad paskutiniaisiais gyvenimo metais vyskupo Karpavičiaus nervai buvo labai suirę. Jo namuose buvo betvarkė, kurią buvo padaręs vienas prisimeilinęs vyskupui asmuo. Kunigams, arčiau vyskupo esantiems, buvo sunku su juo gyventi. Marciejevskis atsisakė nuo vietos. Vyskupui po pietų prigulus, ėmė jis ir pabėgo iš konsistorijos ir apsigyveno prie Alvito altarijos Čyčkuose“³⁸. 1803 m. Marciejevskis tapo Rudaminos klebonu, kur ir apsigyveno. Čia gyveno iki gyvenimo pabaigos. Vėliau jis tapo Liškiavos, Seinų ir Prienų administratoriumi. 1807 m. buvo paskirtas konsistorijos asesoriumi Vilkaviškyje. 1813 m. tapo oficiolu. 1819 m. birželio 4 d. Marciejevskis buvo paskirtas Seinų (Augustavo) vyskupijos sufraganu ir 1819 m. rugsėjo 19 d. konsekruotas Varšuvos Šv. Kryžiaus bažnyčioje. Konsekravo Plocko vyskupas Adomas Mykolas Pražmovskis. Marciejevskis tapo tituliniu Argo vyskupu³⁹. Tapęs vyskupu, atsisakė Prienų ir Seinų parapijų administravimo. Mirus vyskupui Ignotui Čiževskiui, Seinų (Augustavo) vyskupijos administratoriumi kapitulos buvo išrinktas vyskupas sufraganas Marciejevskis.

Po vyskupo sufragano Marciejevskio mirties Seinų vyskupu sufraganu tapo kapitulos arkidiakonas Stanislovas Henrikas Choromanskis (1769–1838). Apie jį yra nedaug išlikusių biografinių žinių. Gimė netoli Lomžos, mokėsi Pultusko kunigų seminarijoje ir Krokuvos universitete, kur gavo abiejų teisių daktaro laipsnį. Kunigu išventintas 1792 m. Buvo Žekunios klebonu, 1809 m. tapo Zambruvo klebonu. 1818 m. po dalies Plocko vyskupijos parapijų perėjimo į Seinų (Augustavo) vyskupiją, tapo šios vyskupijos dvasininku. Buvo Plocko vyskupijos katedros kapitulos kanauninku. 1822 m. paskirtas Seinų (Augustavo) vyskupijos katedros kapitulos prelatu arkidiakonu. Choromanskis tituliniu Adraso vyskupu buvo paskirtas 1828 m. gruodžio 15 d., o 1829 m. vasario 8 d. konsekruotas Varšuvos Šv. Kryžiaus bažnyčioje. Konsekravo Seinų (Augustavo) vyskupijos vyskupas ordinaras

³⁷ [Romałd Jałbrzykowski] X. R. J., „Marciejewski Augustyn Polikarp“, in: *Podręczna encyklopedia kościelna*, t. XXV–XXVI, Warszawa: Skład główny w księgarni Gebethnera i Wolffa, 1911, p. 250.

³⁸ [Pranciškus Augustaitis] P. A., *op. cit.*, 1909, Nr. 12, p. 375.

³⁹ Krzysztof R. Prokop, „Sakry i sukcesja święceń biskupich pasterzy diecezji wigerskiej, sejneńskiej (augustowskiej) oraz łomżyńskiej“, in: *Studia teologiczne. Białystok, Drohiczyn, Łomża, Białystok*, 2010, t. 28, p. 313–314.

Mikalojus Jonas Manugevičius⁴⁰. Po vyskupo Manugevičiaus, kapitulos išrinktas vyskupijos administratoriumi. Buvo lojalus carinei valdžiai, nepriarė 1831 m. sukilimui. 1836 m. tapo Varšuvos arkivyskupu metropolitu.

Vieninteliu Seinų (Augustavo) vyskupijos vyskupu ordinaru tapo kapitulos kanauninkas Petras Paulius Vežbovskis (1818–1893). Vežbovskis gimė Ščepankovo parapijoje. Mokėsi Lomžos gimnazijoje, Tykocino kunigų seminarijoje. Kunigu išventintas 1841 m. spalio 30 d. Jauną kunigą savo sekretoriumi pasiėmė vyskupas Paulius Strašinskis. Sekretoriaus pareigas ėjo iki 1847 m., o vėliau metus ėjo Seinų konsistorijos regenso pareigas. Po to buvo paskirtas Šumovovo klebonu, 1854 m. grįžo į Seinus ir antrą kartą tapo konsistorijos regensu. 1855 m. paskirtas Suvalkų miesto klebonu, 1867 m. tapo Suvalkų dekanu, o 1870 m. – Seinų (Augustavo) vyskupijos katedros kapitulos kanauninku. Suvalkuose išbuvo iki 1872 m., kai buvo paskirtas Seinų vyskupu. Vežbovskio konsekracija įvyko 1872 m. spalio 6 d. Sankt Peterburgo Šv. Kotrynos bažnyčioje. Konsekravo Mogiliavo arkivyskupas Antonis Fijalkovskis⁴¹. Augustaitis apie Vežbovskio tapimą vyskupu rašo: „Kun. Viežbovskis buvo vyras be pretenzijų, galvos aukštai nekėlė, o mokslo buvo tik seminarijinio, akademijos diplomų neturėjo. Kadangi nuo savo kunigystės pradžios nuolatos vis buvo kanceliarijoje, tai administracijos dalykuose gerai išsilavino, o likęs Suvalkų klebonu suėjo į gerą pažintį su gubernatorium Golovinu; kuomet vyriausybė užklausė Golovino apie kandidatą į Seinų vyskupus, Golovinas būk pataręs kun. Viežbovskį“⁴².

Paskutinis vyskupo šventimus gavo kapitulos kanauninkas Romualdas Jalbžykovskis (1876–1955). Jalbžykovskis gimė Łętowie-Dėbie vietovėje, mokėsi Lomžos gimnazijoje. Kunigystės siekė Seinų kunigų seminarijoje ir Sankt Peterburgo dvasinėje akademijoje. Kunigu išventintas 1901 m. kovo 9 d. Po studijų Sankt Peterburge buvo trumpam paskirtas Vonsošo vikaru, paskui paskirtas vyskupo Baranausko kapelionu. 1902 m. tapo Seinų kunigų seminarijos profesoriumi. Čia dėstė įvairius dalykus: Šv. Raštą, lotynų kalbą, lenkų kalbą ir literatūrą, rusų kalbą ir literatūrą, moralinę teologiją, homiletiką, patrologiją, katechetiką, pedagogiką. Buvo prokuratorius, dvasios tėvas. 1909 m. kun. Jalbžykovskis tapo Seinų kunigų seminarijos vicerektoriumi, o 1910 m. kapitulos kanauninku. Buvo aktyvus lenkų visuomenės veikėjas Seinuose. Pirmojo pasaulinio karo metais buvo pasitraukęs į

⁴⁰ *Ibid.*, p. 315.

⁴¹ *Ibid.*, p. 320.

⁴² [Pranciškus Augustaitis] P. A., *op. cit.*, 1910, Nr. 21, p. 74–75.

Rusijos gilumą. Jalbrzykovskis tituliniu Kusajos vyskupu paskirtas 1918 m. liepos 29 d., konsekruotas 1918 m. lapkričio 30 d. Lomžos parapijos bažnyčioje, kuri vėliau tapo naujai įkurtos Lomžos vyskupijos katedra. Konsekrovavo Varšuvos arkivyskupas metropolitas Aleksandras Kakovskis⁴³. Tapęs Seinų vyskupo sufraganu, Jalbzykovskis rezidavo Lomžoje. Čia suorganizavo kuriją, kunigų seminariją, tapo pirmuoju jos rektoriumi. Nuo 1921 m. valdė kaip apaštalinis delegatas Seinų (Augustavo) vyskupijos dalį, atsidūrusią Lenkijos Respublikoje. 1925 m. paskirtas pirmuoju Lomžos vyskupijos vyskupu ordinaru, o 1926 m. tapo Vilniaus arkivyskupu metropolitu⁴⁴.

Vyskupu buvo paskirtas ir dar vienas Seinų katedros kapitulos narys. 1851 m. vasario 4 d. popiežius Pijus IX paskyrė Seinų (Augustavo) vyskupijos administratorių prelatą Mikalojų Blockį Vloclaveko vyskupu, bet nesulaukęs bulės jis mirė kaip vyskupas nominatas⁴⁵.

Vyskupijos administratorių (kapitulinių vikarų) rinkimas. Mirus vyskupui, kapitulos nariai rinkdavo vyskupijos administratorių (kapitulinį vikarą). Būdavo taip, kad praeidavo keletas metų ar ilgiau nei dešimtmetis, kol vyskupija gaudavo savo ordinara. Tokiais atvejais vyskupiją valdė kapitulos išrinkti administratoriai (kapituliniai vikarai). Pagal kanonus, mirus vyskupijos vyskupui, jo valdžia *ordinario modo* atitenka kapitulai. Tačiau kanonai reikalauja, kad kapitula kuo greičiau išrinktų vyskupijos administratorių iš kapitulos narių, o jei nebūtų tinkamo kandidato kapituloje, tai administratorių parinktų iš kitur.

Po vyskupo Ignoto Čiževskio mirties 1823 m. gruodžio 11 d. kapitulos dekanas vyskupas Marciejevskis tuojau sušaukė į Seinus kapitulą, kad būtų išrinktas vyskupijos administratorius. Į Seinus iš 12 kapitulos narių atvyko 7. Gruodžio 22 d. vyskupas Marciejevskis buvo išrinktas vyskupijos administratoriumi. Kapitula taip pat išrinko kandidatus į vyskupus – vyskupą sufraganą ir administratorių Marciejevskį, prelatą arkidiakoną Choro-manskį ir prelatą kustošą Andriejų Žmijevskį. Tačiau nė vienas iš kandidatų nesulaukė pritarimo iš valdinės komisijos Varšuvoje⁴⁶. Vyskupas Marciejevskis Seinų (Augustavo) vyskupiją valdė trejus metus iki kol buvo paskirtas vyskupas ordinaras Mikalojus Jonas Manugevičius.

⁴³ Krzysztof R. Prokop, *op. cit.*, p. 324.

⁴⁴ Arkivyskupo Romualdo Jalbzykovskio platesnę biografiją žr. Adam Szot, *Abp Romuald Jalbzykowski metropolita wileński*, Lublin: Redakcja Wydawnictw KUL, 2002.

⁴⁵ [Pranciškus Augustaitis] P. A., *op. cit.*, 1910, Nr. 18, p. 184.

⁴⁶ *Ibid.*, 1909, Nr. 14, p. 175.

Mirus vyskupui Manugevičiui, vyskupijos sufraganas ir kapitulos dekanas Choromanskis išsiuntė aplinkraštį visiems kapitulos nariams ir paskyrė 1834 m. liepos 3 d. kapitulos vikaro ir vyskupijos administratoriaus rinkimus. Nustatytą dieną susirinko visi kapitulos prelatai ir kanauninkai. Seinuose susirinkusi kapitula vienbalsiai vyskupą Choromanskį išrinko vyskupijos administratoriumi. Jis sutiko perimti patikėtas pareigas ir pradėjo valdyti vyskupiją. Varšuvoje Administracinė Taryba patvirtino naują administratorių ir skyrė 50 000 zlotų metinės algos. Vyskupas Choromanskis vyskupiją valdė iki 1836 m. pabaigos. Kaip pastebi Pranciškus Augustaitis: „Tiesą pasakius, Choromanskis nelabai buvo gerbiamas Seinų dijecezijoj, vienok kad buvo jau vyskupas, kapitula išrinko jį į administratorius“⁴⁷. Po vyskupo Choromanskio persikėlimo į Varšuvą, kaip nurodo Augustaitis, kapitula neišrinko naujo administratoriaus, nes tą dieną, kai vyskupas Choromanskis buvo pakeltas į Varšuvos arkivyskopus, Šventasis Tėvas Seinų vyskupu paskyrė Varšuvos arkivyskupijos kapitulos kanauninką Paulių Strašinskį⁴⁸.

Vyskupas Strašinskis mirė 1847 m. birželio 21 d. Po vyskupo Strašinskio mirties Seinų (Augustavo) vyskupija iki 1863 m. neturėjo savo ordinaro. Vyskupiją valdė net trys administratoriai: kapitulos arkidiakonas Mikaljus Blockis, scholastas Bonaventūra Butkevičius ir kanauninkas Jokūbas Choinskis. Tai buvo pats ilgiausias tarpuvaldis per visą Seinų (Augustavo) vyskupijos istoriją.

Kapitula Seinuose susirinko 1847 m. birželio 28 d. Į Seinus atvyko 6 kapitulos nariai. Neatvyko prelatas kustošas Bonaventūra Butkevičius. Jis buvo Varšuvos dvasinės akademijos rektorius ir tuo metu vyko egzaminai. Neatvyko ir sunkiai sergantis kanauninkas Martynas Milkovskis. Prelatas Butkevičius parašė kapitulai laišką, kuriame kandidatais į kapitulos vikarus siūlė save ir prelatą arkidiakoną Blockį. Blockis aiškino kapitulai, kad kelti kandidatus nebūtinai reikalinga, nes kiekvienas kapitulos narys turi teisę būti išrinktas ir pagaliau tą teisę turi kiekvienas kunigas. Kapitula šiam Blockio siūlymui nepritarė ir prie jau pasiūlytų dviejų kandidatų dar pasiūlė prelatą scholastą Joną Nepomuką Donbkovskį. Prelatas Blockis pateikė sumanymą siūlyti kandidatą į Seinų vyskupus Vloclaveko vyskupą sufraganą Tadą Lubenskį. Po balsavimo birželio 30 d. paaiškėjo, kad 4 balsus gavo Blockis, po 1 Butkevičius ir vyskupas sufraganas Lubenskis, Donb-

⁴⁷ *Ibid.*, 1909, Nr. 16, p. 387.

⁴⁸ *Ibid.*, p. 390.

kovskis balsų negavo. Taip vyskupijos administratoriumi buvo išrinktas prelatas Blockis. Jis sutiko administruoti vyskupiją ir buvo pasirašyti tam reikalingi dokumentai⁴⁹. Viskas atrodė gerai, bet kitą dieną kanauninkas Antanas Miškevičius rinkimus užprotestavo⁵⁰. Iš pateiktos citatos matyti, kaip vyko vyskupijos administratoriaus rinkimų procedūra. Prelatas Blockis pateikė paaiškinimus į kanauninko Miškevičiaus protestą. Jau būdamas vyskupijos administratoriumi prelatas Blockis 1847 m. liepos 3 d. sušaukė paprastąjį kapitulos susirinkimą, kuriame dalyvavo ir prelatas Butkevičius. Kadangi administratoriaus rinkimuose Butkevičius nedalyvavo, tai buvo perskaitytas vyskupijos administratoriaus rinkimų protokolas. Kanauninkas Miškevičius savo protestą atšaukė ir pripažino rinkimus teisingais, iš savo pusės išrinktąjį vyskupijos administratorių pripažino ir paprašė, kad jo protestas būtų pamirštas⁵¹.

Po vyskupijos administratoriaus prelato Blockio mirties kapitula 1851 m. kovo 5 d. susirinko rinkti naujo administratoriaus. Atvyko prelatas Jonas

⁴⁹ *Ibid.*, 1910, Nr. 17, p. 79.

⁵⁰ Kanauninkas Miškevičius savo protestą taip pagrindė: „Prieš vakarykščią elekciją protestuoju, nes ji buvo *cum metu*: kai atėjo rinkimų laikas, pralotas Blockis davė toki sumanymą, kad skrutatoriai rinktų rinkikų balsus *viva voce* ir įsakė apgarsinti, kas ir kam davė balsą. Aš prieš toki rinkimų sekreto išdavimą pasipriešinau ir visi kapitulos nariai, ir tokios propozicijos nusigando. Pralotas Blockis parodė kokį tai dijecezinį sinodą, Lenkijos Karalijoje atliktą, kurio paragrafą apie rinkimų formą išguldė pagal savo mintį, griežtai gindamas savo nuomonę, – kad ne kitaip turi būti, tik taip kaip jis sakąs. Aš ir kiti kapitulos nariai taipogi skaitėme tą sinodo paragrafą, kurio deliai painumo nelengva buvo suprasti. Taip kaip aš supratau daugiau žmonių, negu kaip kad supratau pralotas Blockis. O kai pral. Blockis pagalios pasakė, kad taip turi būti, kaip jisai aiškina ir supranta, norėjau atnešti Ius Canonicum Reifensthenlo, bet neleido. Tokiu būdu pagalios turėjau eiti prieš savo įsitikrinimus, ir su baime pradėjome rinkti balsus. Atvirai prisipažįstu, perėmė mane koki-tai šiurpuliai ir baimė, o kaip balsavau nė nemenu, nes buvau be nuovokos. Ir visi rinkikai, jei norėtų pasakyti tiesą, taipogi su baime davė balsus pralotui Blockiui. Turiu pridurti, jog ir patį skrutatoriai ketino rinkti *viva voce*, bet paskui, užrašę kiekvieno rinkiko pavardę ir kam davė balsą, liepė viešai perskaityti. Paskui, kai prisėjo skaityti balsus skrutatoriai išėjo į nuošalią vietą ir suskaitė, kiek balsų gavo kiekvienas kandidatas ir tuoj inpuolę į rinkimų salę viešai apskelbė rinkimų pasekmes, *nominatim* išvardindami, kiek kas iš ko gavo balsų. Čia jau sunku išaiškinti, ką reiškia tokis skrutatorių pasišalinimas.

Pagalios pralotas Blockis vėl iš naujo pradėjo reikalauti, kad rinkikai viešai ir balsiai apreiškų, kas ir kam davė savo balsą. Dabar su didesne baime ir kartumu ėmiau priešintis niekadoms nebuvusiems ir neteisingam reikalavimui, ir tik kitiems kapitulos nariams prašant nepadariau to, ko ką buvau pasirijęs. Deliai tų visų priežasčių vakarykščius administratoriaus rinkimus laikau neteisuotais (*invalida*) ir ant to protesto pasirašau“ (*Ibid.*, p. 80).

⁵¹ *Ibid.*, 1910, Nr. 18, p. 182.

Nepomukas Donbkovskis ir keturi kanauninkai – Antanas Miškevičius, Paulius Makovskis, Andriejus Oleka ir Jokūbas Choinskis. Neatvyko prelatas Butkevičius, kuris buvo išvykęs į Romą. Kapitula administratoriumi vienbalsiai išrinko prelatą kustošą Butkevičių ir visi pasirašė rinkimų akte. Tačiau Butkevičius negrįžo iš Romos ir neperėmė vyskupijos valdymo. Vidaus ir dvasinių reikalų bei liaudies švietimo komisija nurodė, kad Butkevičius įgaliojo kapitulą valdyti vyskupiją, bet kaip valdyti, nenurodė. Butkevičiui iki 1851 m. nesugrįžus, kapitula vyskupijos valdymą pavedė prelatui scholastui Donbkovskiui ir šiam po metų atsisakius, vyskupijos valdymas buvo pavestas kanauninkui Olekai. Tačiau oficialių reikalų šie valdytojai negalėjo tvarkyti, o tik atlikti einamuosius reikalus. Augustaitis šį laikotarpį apibūdino taip: „Kapitulos padėjimas liko ne tik liūdnas, bet kritiškas. Tas laikas pagaliao teisingai liko pramintas *bezkrólewie*“⁵². Pagaliau 1853 m. spalio mėn. Butkevičius sugrįžo ir kapitula netrukus susirinko į posėdį. Prelatas Butkevičius buvo patvirtintas vyskupijos administratoriumi, kuris vyskupiją pradėjo valdyti 1853 m. spalio 30 d.⁵³ Butkevičius tikėjosi būti paskirtas vyskupu, bet Roma jo kandidatūros nepriėmė. 1856 m. pasaulietinė valdžia liepė Butkevičiui pasitraukti iš vyskupijos administratoriaus vietos.

Po Butkevičiaus pasitraukimo kapitula 1856 m. rugsėjo 25 d. vyskupijos administratoriumi išrinko kanauninką Choinskį, Veisiejų kleboną. Kanauninkas Choinskis vyskupiją valdė iki 1863 m., kai vyskupu ordinaru buvo paskirtas Konstantinas Irenėjus Lubenskis. Augustaitis Choinskį apibūdino tokiais žodžiais: „Kunigas kanauninkas Choinskis neatsižymėjo nė didesniu mokslu, akademijų nelankė, nė ypatingu dievotumu, bet buvo vyras rimtas, puikaus fizinio sudėjimo, aukšto ūgio, malonaus veido, gražiai giedojo ir mėgo celebras. Paskutiniaisiais metais, esant mažam kanauninkų skaičiui, ypač per atlaidus dažnai celebruodavo. Mėgdavo kai klierikai gražiai giedodavo, ypač mišparų psalmes. Žodžiu, buvo tai vyras simpatiškas ir dėliai to tik liko išrinktas administratoriumi“⁵⁴.

1869 m. tremiamas vyskupas Lubenskis oficiolu paskyrė kunigą Paulių Andriuškevičių, kuriam atiteko vyskupijos valdymas. Vyskupui mirus tie įgaliojimai neteko galios ir kapitulai reikėjo rinkti administratorių. Tuomet kapituloje buvo tik 3 nariai – Butkevičius, Makovskis ir Choinskis. Prelatas

⁵² *Ibid.*, 1910, Nr. 19, p. 264.

⁵³ *Ibid.*

⁵⁴ *Ibid.*, p. 269.

Butkevičius atsisakė atvykti į Seinus motyvuodamas tuo, kad laukia oficialaus civilinės valdžios pranešimo apie vyskupo mirtį. Tačiau civilinė valdžia niekada kapitulos neinformuodavo apie vyskupų mirtį. Gavę tokį Butkevičiaus atsakymą, kiti du kapitulos nariai Butkevičiaus motyvus pripažino nesvarbiais ir nutarė rinkti vyskupijos administratorių, nes jie sudarė du trečdalius kapitulos narių. Taip elgdamasis Butkevičius galvojo, kad vyskupijos administratorius nebus išrinktas ir valdžia valdyti vyskupiją paskirs jį patį. Tačiau 2 kapitulos nariai vyskupijos administratoriumi išrinko kunigą Andriuškevičių, kuris 1870 m. buvo patvirtintas prelatu scholastu. Praėjus trimis savaitėms po administratoriaus išrinkimo, mirė kanauninkas Choinskis. Vyskupijos administratoriumi Andriuškevičius buvo iki 1872 m., kai Seinų vyskupu ordinaru tapo Petras Paulius Vežbovskis.

Vyskupo Vežbovskio valdymas truko daugiau nei du dešimtmečius iki 1893 m. Po vyskupo Vežbovskio mirties, kaip reikalavo kanonai, aštuntą dieną po vyskupo mirties kapitula susirinko rinkti vyskupijos administratorių. Augustaitis nurodo, kad kapitulą sudarė 12 kunigų. Į Seinus neatvyko kanauninkas Motiejus Didinskis. Prelatui Saliamonui Olekai patarus, vyskupijos administratoriumi buvo išrinktas prelatas Paulius Krajevskis. Jis vyskupiją valdė iki vyskupo Antano Baranausko paskyrimo Seinų ordinaru 1897 m.

Po vyskupo Baranausko mirties kapitula rinkti vyskupijos administratoriaus susirinko 1902 m. gruodžio 3 d. Posėdyje dalyvavo 4 prelatai ir 6 kanauninkai. Vyskupijos administratoriumi dauguma balsų buvo išrinktas prelatas kustošas Juozapas Antanavičius. Jis vyskupiją valdė iki 1910 m. vyskupo Antano Karoso paskyrimo ordinaru. Prelatas Antanavičius buvo ilgiausiai Seinų (Augustavo) vyskupiją valdęs administratorius.

Išvados. Seinų (Augustavo) vyskupijos katedros kapitula gyvavo beveik 100 metų. Kapitulą sudarė 12 narių: 4 prelatai ir 8 gremialiniai (tikrieji) kanauninkai. Po 1863–1864 m. sukilimo kapituloje buvo 4 prelatai, 4 gremialiniai kanauninkai ir 4 garbės kanauninkai. Per tą laiką kapitulos tikraisiais nariais ir garbės kanauninkais turimais duomenimis buvo 85 dvasininkai. Vien garbės kanauninkais buvo 35 dvasininkai ir tai sudaro 38,8 proc. nuo bendro kapitulos narių skaičiaus. Garbės kanauninkai neturėjo balsavimo teisės, tik teikiamą kanauninko garbę. Tikraisiais kanauninkais buvo 45 asmenys, prelatais – 22 kunigai. Karjera kapituloje prasidėdavo įvairiai: nuo garbės kanauninko titulo arba nuo kanauninko ar net nuo prelato titulo. Žemiausia prelato pareigybė buvo scholastas, toliau kylančia li-

nija buvo tokios pareigybės – kustošas, arkidiakonas ir dekanas. Kapitulos narių vietos buvo ne visada užimtos. Vienu metu buvo susidariusi tokia padėtis, kad buvo likę tik 2 tikrieji kapitulos nariai, neskaitant garbės kanaaninkų. Kapitulos nariai buvo mokęsi 17 mokymo įstaigų. Jų diapazonas – nuo įvairių kunigų seminarijų iki studijų universitetuose, akademijose ir net Romoje. Daugiausia kapitulos narių – 35 – išsilavinimas buvo kunigų seminarijos lygio. Aukštą išsilavinimą buvo įgiję 23 kapitulos nariai. Dalis kapitulos narių buvo buvę vienuoliai, kurie kunigystės mokslus buvo baigę savų vienuolijų vienuolynuose. Daktaro laipsnius turėjo 5 kapitulos nariai. Ne visų kapitulos narių bažnytinė karjera susiklostė vienodai. Vieni buvo tik klebonais parapijose, kiti užėmė dekanų pareigas, nemažas skaičius kapitulos narių buvo Seinų kunigų seminarijos profesoriais ir rektorais. Vyskupo šventimus buvo gavę 4 kapitulos nariai. Vyskupijos administratoriaus (kapitulinio vikaro) pareigas teko užimti 8 kapitulos nariams.

*Priedas*SEIŪ (AUGUSTAVO) VYSKUPIJOS KATEDROS
KAPITULOS NARIAI 1822–1915 M.

Šaltiniai: Witold Jemielity, *Diecezja augustowska czyli sejneńska w latach 1818–1872*, Lublin: Katolicki uniwersytet Lubelski, 1972, p. 72–79; Józef Łupiński, *Seminarium duchowne w Tykocinie w latach 1769–1863*, Łódź: Archidiecezjalne Wydawnictwo Łódzkie, 2011, p. 278–341; [Pranciškus Augustaitis] P. A., „Vygrių ir Seių dijecez. Istorija“, in: *Vadovas*, Seinai, 1910, Nr. 19, p. 261; Seių (Augustavo) vyskupijos elenchai 1823–1915; Balsogės valstybinis archyvas (APB), KGL, sign. 725, 737, 761; Lomžos vyskupijos archyvas (ArŁm), sign II 87; Lietuvių katalikų mokslo akademijos dvasininkų duomenų bazė: <http://www.lkma.lt/lddb>.

Nr.	Pavardė	Išsimokslinimas	Garbės kanauninkas	Kanauninkas	Prelatas
1	Pranciškus Andriejauskas (Andrzejewski, 1823–1885)	Seių kunigų seminarija, Varšuvos dvasinė akademija		kanauninkas 1870	kustošas 1872
2	Paulius Andriuškevičius (Andruszkiewicz, 1806–1892)	Tykocino kunigų seminarija	garbės kanauninkas 1848		scholastas 1870, dekanas 1872
3	Juozapas Antanavičius (Antonowicz, 1853–1916)	Seių kunigų seminarija		kanauninkas 1893	kustošas 1901, arkidiakonas 1910
4	Pranciškus Augustaitis (Augustajtys, 1848–1915)	Seių kunigų seminarija, Sankt Peterburgo dvasinė akademija		kanauninkas 1900	
5	Gabrielius Babinavičius (Babinowicz, [1797]–1833)		garbės kanauninkas		
6	Tomas Banaitis (Banaitis, 1865–1913)	Seių kunigų seminarija, Romoje		kanauninkas 1910	
7	Ignotas Bartlinskis (Bartliński, 1824–1898)	Seių kunigų seminarija	garbės kanauninkas 1885	kanauninkas 1886	

8	Feliksas Bažikovskis (Barzykowski, 1760–1837)	Plocko ir Pultusko kunigų seminarijos		kanauninkas 1822	
9	Stanislovas Bermanas (Bierman, 1765–1830)	buvęs karmelitas		kanauninkas 1822	
10	Antanas Bialobžeskis (Białobrzieski, 1798–1867)	Tykocino kunigų seminarija, Varšuvos universitetas	garbės kanauninkas		
11	Vincentas Blaževičius (Błażewicz, 1857–1929)	Seinų kunigų seminarija, Romoje		kanauninkas 1893	scholastas 1900
12	Mikalojus Blockis (Błocki, 1786–1851)	Pultusko kunigų seminarija	garbės kanauninkas 1828	kanauninkas 1829	arkidiakonas 1839
13	Karolis Boldokas (Bołdok, 1825–1892)	Varšuvos Šv. Kryžiaus kunigų seminarija		kanauninkas 1871	scholastas 1894, kustošas 1890
14	Matas Borovskis (Borowski, 1761–[1835])			kanauninkas 1822	
15	Antanas Bukota (Bukaty, (1764–[1839]))		garbės kanauninkas		
16	Bonaventūra Butkevičius (Butkiewicz, 1794–1871)	Tykocino kunigų seminarija, Varšuvos universitetas		kanauninkas 1822	kustošas 1826, dekanas 1870
17	Jokūbas Choinskis (Choiński, 1799–1869)	Tykocino kunigų seminarija		kanauninkas 1839	
18	Kazimieras Choinskis (Choiński, 1834–1903)	Tykocino kunigų seminarija		kanauninkas 1894	
19	Stanislovas Henrikas Choromanskis (Choromański, 1769–1838)	Pultusko kunigų seminarija, studijavo teisę Krokuvoje			arkidiakonas 1822, dekanas 1829

20	Martynas Čepulevičius (Czepulewicz, 1842–1909)	Seinų kunigų seminarija		kanauninkas 1900	
21	Matas Dabrila (Dobryło, 1846–1935)	Seinų kunigų seminarija	garbės kanauninkas 1890		
22	Ksaveras Darevskis (Darewski, 1789–1865)	buvęs bernardinai	garbės kanauninkas 1848		
23	Antanas Daukša (Dauksza, 1842–1923)	Seinų kunigų seminarija, Varšuvos dvasinė akademija		kanauninkas 1893	scholastas 1910
24	Motiejus Didinskis (Dydyński, 1807–1895)	Seinų kunigų seminarija	garbės kanauninkas 1872	kanauninkas 1886	
25	Jonas Nepomukas Donbkovskis (Dąbkowski, 1785–1861)	Pultusko kunigų seminarija		kanauninkas 1827	scholastas 1839
26	Andriejus Dorobis (Dorobis, 1815–1883)	iš Varšuvos arkivyskupijos			kustošas 1873, arkidiakonas 1877
27	Antanas Dvorakovskis (Dworakowski, 1828–1901)	Tykocino ir Seinų kunigų seminarijos	garbės kanauninkas 1848	kanauninkas 1886	
28	Jokūbas Filochovskis (Filochowski, [1772]–?)		garbės kanauninkas		
29	Jonas Giedraitis (Giedrajtys, 1859–1910)	Seinų kunigų seminarija, Sankt Peterburgo dvasinė akademija		kanauninkas 1899	
30	Vincentas Pilypas Garbovskis (Garbowski, 1790–1852)	buvęs dominikonas	garbės kanauninkas		

31	Jokūbas (kitur Feliksas) Gavinskis (Gawiński, 1798–1854)	buvęs pranciškonas	garbės kanauninkas		
32	Juozapas Gecevičius (Giecewicz, 1788–1851)	Vilniaus kunigų seminarija	garbės kanauninkas		
33	Kajetonas Gedgaudas (Giedgowd 1783–1848)		garbės kanauninkas 1823		
34	Martynas Glovinskis (Głowiński, 1775–1837)		garbės kanauninkas 1823	kanauninkas 1832	
35	Aleksandras Grudzinskis (Grudziński, 1810–1873)	Tykocino kunigų seminarija		kanauninkas 1870	kustošas 1871, scholastas 1873
36	Stanislovas Gutovskis (Gutowski, [1780]–?)		garbės kanauninkas 1823		
37	Motiejus Jakackis (Jakacki, [1768]–1826)		garbės kanauninkas 1823		
38	Romualdas Jalbžykovskis (Jałbrzykowski, 1876–1955)	Seinų kunigų seminarija, Sankt Peterburgo dvasinė akademija		kanauninkas 1910	
39	Paulius Jančevskis (Janczewski, 1791–1852)	Tykocino kunigų seminarija	garbės kanauninkas		
40	Anicetas (kitur Antanas) Jucevičius (Jucewicz, 1780–1855)		garbės kanauninkas 1832		
41	Adalbertas (Vaitiekus) Kočmerovskis (Koćmierowski, 1783–1848)		garbės kanauninkas 1823		

42	Paulius Krajevskis (Krajewski, 1824–1901)	Tykocino ir Seinų kunigų seminarijos	garbės kanauninkas 1881	kanauninkas 1884	scholastas 1892, dekanas 1893
43	Jonas Krakuvka (Krakówka, 1801–1893)	Tykocino kunigų seminarija	garbės kanauninkas 1848		
44	Vincentas Kudirka (Kuderko, 1837–1915)	Seinų kunigų seminarija	garbės kanauninkas		
45	Kazimieras Kudirkevičius (Kuderkiewicz, Kudyrkiewicz, [1769]–1833)		garbės kanauninkas		
46	Antanas Latvinskis (Łatwiński, 1814–1873)	Seinų kunigų seminarija	garbės kanauninkas 1848		
47	Juozapas Lendo (Lendo, 1836–1920)	Tykocino kunigų seminarija	garbės kanauninkas 1910	kanauninkas 1915	
48	Aleksandras Makovskis (Makowski, 1831–1896)	Varšuvos Šv. Kryžiaus kunigų seminarija	garbės kanauninkas 1875	kanauninkas 1884	
49	Paulius Makovskis (Makowski, 1799–1876)	Tykocino kunigų seminarija		kanauninkas 1839	arkidiakonas 1870
50	Augustinas Polikarpas Marciejewskis (Marciejewski, 1761–1827)	Vilniaus universitetas, buvęs dominikonas			dekanas 1822
51	Vincentas Marciejewskis (Marciejewski, 1807–1881)		garbės kanauninkas 1848		
52	Andriejus Marma (Marmo, 1825–1892)	Seinų kunigų seminarija, Varšuvos dvasinė akademija		kanauninkas 1871	scholastas 1876, arkidiakonas 1884
53	Motiejus Milevskis (Milewski, 1785–?)		garbės kanauninkas		

54	Martynas Milkovskis (Milkowski, 1782–1847)	Tykocino kunigų seminarija		kanauninkas 1822	
55	Vincentas Miškelis (Miszkiel, 1811–1890)	Seiņų kunigų seminarija, Varšuvos vyriausioji seminarija	garbės kanauninkas 1848		
56	Antanas Miškevičius (Myszkiewicz, 1783–1869)	Vilniaus universitetas, buvęs bernardinai		kanauninkas 1822	
57	Feliksas Naruševičius (Naruszewicz, 1770–1850)	buvęs bernardinai	garbės kanauninkas 1848		
58	Pranciškus Norvila (Norwiłło, 1762–1826)	buvęs vienuolis		kanauninkas 1822	
59	Andriejus Oleka (Hollak, 1802–1860)	Varšuvos vyriausioji seminarija		kanauninkas 1839	
60	Saliamonas Oleka (Hollak, 1835–1920)	Seiņų kunigų seminarija, Varšuvos dvasinė akademija	garbės kanauninkas 1877	kanauninkas 1885	kustošas 1892, arkidiakonas 1902, dekanas 1910
61	Mykolas Pažarovskis (Pożarowski, 1822–1881)	Tykocino ir Seiņų kunigų seminarijos	garbės kanauninkas 1872		
62	Baltramiejus Pekarskis (Piekarski, 1817–1885)	Tykocino kunigų seminarija		kanauninkas 1872	
63	Leopoldas Ramatovskis (Romotowski, 1818–1883)	Tykocino kunigų seminarija		kanauninkas 1872	
64	Dionizas Sadkovskis (Sadkowski, [1773]–1843)		garbės kanauninkas 1834		
65	Vincentas Vilhelmas Senkievičius (Sienkiewicz, 1849–1911)	Seiņų kunigų seminarija	garbės kanauninkas 1910		

66	Baltramiejus Smalenskas (Smoleński, 1849–1922)	Seinų kunigų seminarija		kanauninkas 1912	
67	Antanas Staniulis (Staniulis, 1857–1927)	Seinų kunigų seminarija, Romoje		kanauninkas 1902	
68	Eliziejus Strimavičius (Strymowicz, 1843–1901)	Tykocino ir Seinų kunigų seminarijos, Varšuvos ir Sankt Peterburgo dvasinės akademijos	garbės kanauninkas 1884	kanauninkas 1885	scholastas 1894
69	Matas Strimavičius (Strymowicz, 1836–1903)	Seinų kunigų seminarija, Varšuvos dvasinė akademija	garbės kanauninkas 1872	kanauninkas 1877	kustošas 1885, scholastas 1886, arkidiakonas 1893, dekanas 1902
70	Stanislovas Stžalkovskis (Strzałkowski, 1775–1844)	buvęs dominikonas	garbės kanauninkas 1823	1827 kanauninkas	
71	Jokūbas Vincentas Suchockis (Suchocki, 1799–1873)	Tykocino kunigų seminarija	garbės kanauninkas 1848		
72	Henrikas Tyška (Tyszka, 1857–1941)	Seinų kunigų seminarija	garbės kanauninkas 1915		
73	Felicijonas Trochimovičius (Trochimowicz, 1829–?)	Seinų kunigų seminarija	garbės kanauninkas 1848		
74	Mykolas Turčinavičius (Turczynowicz, 1808–1891)	Seinų kunigų seminarija, Varšuvos vyriausioji seminarija	garbės kanauninkas 1848		
75	Petras Vencevičius (Wencewicz, 1829–1874)	Seinų kunigų seminarija, Varšuvos dvasinė akademija	garbės kanauninkas 1872		

76	Petras Paulius Vežbovskis (Wierzbowski, 1818–1893)	Tykocino kunigų seminarija		kanauninkas 1870	
77	Adalbertas Višinskis (Wyszyński, 1818–1892)	Tykocino kunigų seminarija		kanauninkas 1885	
78	Petras Vlostovskis (Włostowski, 1841–1913)	Tykocino kunigų seminarija, Varšuvos dvasinė akademija	garbės kanauninkas 1901	kanauninkas 1909	
79	Petras Vnorovskis (Wnorowski, 1815–1885)		garbės kanauninkas 1848		
80	Julijonas Zaleckis (Zalecki, 1819–?)	Tykocino kunigų seminarija, Varšuvos dvasinė akademija	garbės kanauninkas		
81	Jeronimas Zavadzki (Zawadzki, [1763]–1836)				scholastas 1822
82	Kazimieras Zavadzki (Zawadzki, 1773–1848)		garbės kanauninkas 1823		
83	Ignotas Zibanovičius (Zybanowicz, 1771–1835)	Virbalio dominikonų vienuolynas		kanauninkas 1822	arkidiakonas 1829
84	Jonas Žaliauskas (Żalewski, 1848–1916)	Seinų kunigų seminarija		kanauninkas 1910	
85	Andriejus Žmijevskis (Żmijewski, 1768–1824)				kustošas 1822

THE HIGHER CLERGY OF THE DIOCESE OF SEINAI
(AUGUSTAVAS): AN OUTLINE OF THE CHARACTERISTICS OF
THE MEMBERS OF THE CATHEDRAL CHAPTER

Summary

The cathedral chapter of Seinai (Augustavas) functioned for about a hundred years. The chapter consisted of twelve members: four prelates and eight gremial (full) canons. After the uprising of 1863–1864, the chapter consisted of four prelates, four gremial canons, and four honorary canons. According to the available data, 85 clergymen were full members and honorary canons from 1822 to 1915. Thirty-five clergymen were honorary canons, and this number makes up 38.8 percent of the overall number of the members of the chapter. Honorary canons did not have voting rights and only the honour associated with the title. Forty-five clergymen were full canons, and 22 priests were prelates. A career in the chapter used to begin in different ways: from the title of the honorary canon or from the canon, or even from the prelate. The lowest position of the prelate was chancellor (*scholasticus*), and then, in the ascending order, treasurer (*custos*), archdeacon, and deacon. Not all the positions of the chapter were always occupied. There was a time when, apart from honorary canons, there were only two full members of the chapter. The members of the chapter studied at 17 educational institutions. They ranged from various spiritual seminaries to studies at universities and academies, and even in Rome. As many members of the chapter as 36 were educated at spiritual seminaries. Twenty-two members had higher education. Some of the members were former monks who completed their education in the monasteries of their religious orders. Four members of the chapter had doctorates. The ecclesiastical careers of the members of the chapter took different paths. Some of them were parish priests, others were deans; quite a number of the members of the chapter were professors and rectors of Seinai spiritual seminary. Four members were consecrated bishops. Eight members of the chapter took the position of the diocese administrators (vicar capitular).